

Gollum

BİLGE SELÇUK
@byagmurlu
Koç Üniversitesi

Gollum, hiç kullanılmayacak olsa bile o mutlak güce sahip olmanın insanı nasıl zedelediğinin bir simgesidir. Ama Gollum, Sauron değildir. Sauron, bütün Orta Dünya'ya sahip olacak, her şeyi yakıp yıkacak, özgür halkları yok edecek ve geriye kalan tüm halkları köleleştirecek bir yarı tanrıdır

Gollum'u nasıl bilirdiniz?

Yüzüklerin Efendisi, fantastik edebiyatın başyapıtıdır ve 150 milyonun üstündeki satışı ile tarihte en çok satılan romanlardan biridir. Hayranları bilir, Yüzüklerin Efendisi'nde sadece bir roman serisi yazmamıştır J.R.R. Tolkien; kozmolojisi, mitolojisi ve tarihiyle bir "Orta Dünya" kurmuştur. Alışık olduğumuz kahramanlar ve hikayelerden farklıdır bu; ırklar ve hatta yeni diller yaratacak kadar büyük bir çalışma ve yaratıcılık destanı vardır kitapta.

Her ne kadar yazarı ısrarla reddetse de, okurları, Yüzüklerin Efendisi'ni 20. yüzyılın ilk yarısının bir alegorisi olarak görür. Ne de olsa, Tolkien 1. Dünya Savaşına katılmak zorunda kalmış, savaşın dehşetini görmüş ve siper humması nedeniyle hastanede yatarken atmıştır "Orta Dünya"nın temellerini. Yüzüklerin Efendisi'nin yazıldığı 1937-1949 yılları da önemli ölçüde 2. Dünya Savaşı yıllarıdır. Kitaptaki "yüzüğün" atom bombasını, Orkların Alman askerlerini, Sauron'un Hitler ya da Stalin'i sembolize ettiği çokca konuşulmuştur. Tolkien, açık olarak, sadece Sam Gamgee karakterinin kırsal kökenli İngiliz askerlerini sembolize ettiğini kabul etmiş, diğer tüm ilişkilendirmelere soğuk bakmıştır.

Hasta yatağında tasarlamaya başladığı ve çocuklarına da anlattığı hikayeleri biraraya getirdiği kitabın bir gün fenomen olacağını tahmin etmiş midir Tolkien bilinmez; ama 2015 yılında bir ülkenin gündemine cumhurbaşkanına hakaret davası ile gelebileceğini hayal edemezdi herhalde. Ama bu oldu, ve elbette bizim ülkemizde.

Söylediğim gibi, Yüzüklerin Efendisi okuru, kitapla gerçek yaşam arasında alegori kurmaya bayılır. Bunlardan biri

olduğunu tahmin ettiğimiz Dr. Çiftçi de sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında, cumhurbaşkanını kitabın (pek de sevilmeyen) karakterlerinden Gollum'a benzetmiş. Bu yüzden meslekten 1 yıl men edilmekle kalmayıp, hakkında 3 yıl 2 ay hapis istemiyle dava açılmış. Mahkeme başkanı Gollum'un karakterinin anlaşılabilirliği için bilirkişiler atanmasına karar vermiş; bu bilirkişilerin davranış bilimi, psikolog, akademisyen olması da uygun görülmüş. Bu haberi okuduğumda, evet dedim, bu kriterlere uyuyorum, ve dahası, Yüzüklerin Efendisi hayranıyım. Ve hatta daha birkaç ay önce Yeni Zelanda'ya gittiğimde Gollum'un yaşadığı toprakları gördüm, Peter Jackson'ın stüdyosunda Gollum'un nasıl oluşturulduğunu izledim, o halde bu konuda yazmadan duramam. Ve evet yazıyorum, ama hemen belirtirim, bunları herhangi bir Yüzüklerin Efendisi hayranı olarak yazıyorum, çünkü psikolog veya akademisyen olarak Gollum'un nasıl analiz edilmesi gerektiğinden emin değilim. Bizim alanda psikoloji ve sinemayla uğraşan meslektaşlar vardır; ben onlardan biri değilim. Bunu akılda tutarak okuyun.

Gollum kim, Sméagol kim?

Yüzüklerin Efendisi'ni sinemaya kazandırarak izlemekten bıkamayacağımız üç şaheser yaratan Peter Jackson birkaç gün önce bir açıklama yaptı: Türkiye'deki o davaya sebep olan o sevimli fotoğraflar Gollum'a değil, Sméagol'a aittir, dedi. Akıllar da biraz karıştı; Sméagol, Gollum'un iyi kalpli ikizi miydi?